

Handläggare
Josefin Disenhed Holm
08-508 26 228**Till**
Trafiknämnden
2021-02-1818

Uppmana elsparkcykelbolagen att ansöka om tillstånd enligt ordningslagen. Skrivelse från Karin Wanngård m.fl. (S). Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Ulrika Falk
Avdelningschef

Cecilia Wallenius
Enhetschef

Sammanfattning

Trafikkontoret har remitterats en skrivelse från Karin Wanngård m fl. (S) om att elsparkcykelbolagen bör ansöka om tillstånd enligt ordningslagen för sin uppställning av elsparkcyklar för uthyrning, oavsett antal utplacerade cyklar. Trafikkontoret anser att elsparkcykelbolagen ska ansöka om tillstånd enligt ordningslagen vid uppställning av större antal elsparkcyklar på en och samma plats men att det skulle vara hämmande för annan användning av offentlig plats om samtliga elsparkcyklar hade tillstånd enligt ordningslagen. Trafikkontoret för diskussioner med polismyndigheten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om andra lämpliga sätt att reglera och kontrollera den här verksamheten än tillstånd för en avgränsad och angiven plats.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en skrivelse från Karin Wanngård m fl. (S) om att elsparkcykelbolagen bör ansöka om tillstånd enligt ordningslagen för sin uppställning av elsparkcyklar för uthyrning. Skrivelsen ska besvaras senast 24 mars. Skrivelsen bifogas tjänsteutlåtandet.

Skrivelsen i korthet

I skrivelsen påpekas att stadens gator och gångbanor ska vara till för alla och att elsparkcyklarna är ett hinder för framkomligheten. Skribenten framhåller att det länge påtalats att felparkerade elsparkcyklar bör flyttas av staden och att bolagen bör stå för den kostnaden samt att elsparkcykelbolagen ska söka tillstånd enligt ordningslagen och betala för den mark de tar i anspråk. Enligt skribenten har Polisregion Stockholm varit tydlig med att elsparkcykelbolagen måste ha tillstånd enligt ordningslagen för uppställning av elsparkcyklar.

Skrivelsen avslutas med ett förslag om att Stockholms stad omgående ska sammankalla samtliga elsparkcykelbolag och klargöra att bolagen enligt ordningslagen och polisens rättsutredning snarast, eller allra senast vid årsskiftet 2020/2021, måste begära tillstånd via Polismyndigheten i Stockholm för att få ställa ut cyklar på allmän plats. Detta ska gälla oavsett antalet cyklar enligt Polismyndighetens besked. Stockholms stad ska också meddela att staden, som i praktiken avgör dessa tillstånd, även kommer att ställa upp krav och regler för hur dessa cyklar efter användning ska ställas tillbaka på så kallade "hotspots".

Ärendets beredning.

Ärendet är berett inom trafikkontoret.

Polismyndighetens yttrande

I april 2020 lämnade Polismyndigheten ett yttrande rörande uppställning av elsparkcyklar för uthyrning på offentlig plats och ordningslagens regler om tillståndsplikt. Rättsutredningen gjordes av polismyndigheten på uppmaning av trafikkontoret.

Ordningslagen (1993:1617) reglerar vad som utgör en offentlig plats och hur den får användas. I rättsutredningen sägs att en offentlig plats inom detaljplanelagt område inte får brukas utan tillstånd av Polismyndigheten om den används på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för. Polismyndigheten förtydligar i rättsutredningen att de anser att uthyrning av elsparkcyklar är en verksamhet på offentlig plats som

inte stämmer överens med platsens ändamål och att det därmed krävs tillstånd.

Polismyndighetens rättsutredning avslutas med att konstatera att tillstånd enligt ordningslagen endast gäller bolagens hantering av elsparkcyklarna och att ordningslagens regler inte kan tillämpas på den enskilda användaren som hyr en elsparkcykel. För den enskilda användaren gäller istället de vanliga trafikreglerna och de lokala parkeringsbestämmelserna.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret konstaterar att polismyndighetens bedömning är att elsparkcykelbolagen behöver tillstånd enligt ordningslagen för deras uppställning av elsparkcyklarna. Kontoret delar även den i skrivelsen framförda synpunkten att ett system med någon typ av tillstånd skulle kunna innebära förbättringar i stadsmiljön.

Trafikkontoret för därför diskussioner med polismyndigheten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om lämpliga sätt att utforma tillstånden så att de ger förutsättningar att också kontrollera elsparkcykelverksamheten. Ett utlåtande från SKR är under arbete, och beroende på vad SKR kommer fram till kan nya förutsättningar ges. Vidare kommer en slutrapport från Transportstyrelsen med eventuella förslag till regeländringar. Rapporten är planerad till 1 mars. Kontorets synpunkter nedan bygger på dagens förutsättningar.

Trafikkontoret har regelbundna statusmöten med elsparkcykelbolagen där dialog förs kring olika frågor så att elsparkcyklarna ska ge största möjliga nytta och inte försämra framkomligheten för t.ex. gångtrafikanter. Vid mötena har polisen och trafikkontoret utifrån polismyndighetens rättsutredning framfört att bolagen ska ansöka om tillstånd enligt ordningslagen vid utplacering av ett flertal elsparkcyklar på en och samma plats.

I polismyndighetens rättsutredning framgår det att tillstånd enligt ordningslagen endast är applicerbart för bolagens uppställning av elsparkcyklar och inte när den enskilda användaren avslutat sin resa. Detta medför att det blir svårt att avgöra om ett bolag ställt upp en elsparkcykel korrekt utifrån ett tillstånd eller om en användare avslutat sin resa på platsen.

Bolagen samlade tidigare in sina elsparkcyklar på kvällarna för att laddas och dagen efter placerades elsparkcyklarna ut på olika platser igen. Då detta arbetssätt har ändrats och bolagen i de flesta fall istället byter ut elsparkcykelns urladdade batteri mot ett uppladdat batteri på plats, samlas inte elsparkcyklarna in i samma

utsträckning som tidigare. Det gör att det blir svårt att avgöra om ett bolag ställt ut elsparkcykeln eller om användare avslutat sin resa. Trafikkontoret menar att det därför inte går att avgöra om bolagen följer eventuella tillstånd då det inte på ett enkelt sätt går att avgöra vem som senast parkerat elsparkcykeln.

Om ett bolag får tillstånd enligt ordningslagen för uppställning av elsparkcyklar innebär det att platsen blockeras för all annan användning, oavsett om det står elsparkcyklar där eller inte. Om alla bolag skulle få tillstånd enligt ordningslagen för samtliga sina elsparkcyklar skulle det medföra att en stor del av den mark som finns tillgänglig för olika former av upplåtelser blir låst till att användas för elsparkcyklar. Det skulle i sin tur blockera ytor lämpliga för upplåtelser för annan verksamhet, oavsett om ytan sedan används för elsparkcyklar eller står tom, eftersom det inte är tillåtet att upplåta samma plats till flera aktörer. Det skulle göra det ännu svårare att hitta platser för andra upplåtelser som staden vill prioritera.

Trafikkontoret har under 2019 genomfört ett test med parkering för elsparkcyklar genom så kallade hotspots. Bolagen framhöll efter testperioden att det måste finnas ett mycket stort antal hotspots och att de bör vara nära användarnas målpunkter annars kommer de inte att användas. Bolagen menade att hotspotsen användes i låg omfattning då användarna inte såg de markerade platserna och framförde att en skyltning hade varit nödvändigt för att få bättre effekt.

Trafikkontoret genomförde under hösten 2020 ett försök där parkeringsvakterna gjort kortflyttar i enlighet med lagen om flytt av fordon i särskilda fall. Parkeringsvakterna flyttade då elsparkcyklar som stod hindrade eller trafikfarligt till en lämpligare plats i närområdet. Försöket föll väl ut och har nu permanentats. Under 2021 avser trafikkontoret att börja ta ut en avgift för kortflytt från bolagen, så att flyttarna inte ska utgöra någon merkostnad för staden. Trafiknämnden fattade beslut om avgifterna på novembersammanträdet 2020 och har hemställt till kommunfullmäktige att fastslå dem.

Kortflytt är snabbare och mindre resurskrävande jämfört med att transportera bort elsparkcykeln till fordonsuppställningsplatsen. Trafikkontoret kan flytta fler elsparkcyklar till en lägre kostnad och bolagen slipper åka för att lösa ut flyttade fordon. Oavsett kortflyttar har bolagen fortfarande ett ägaransvar för att fordonen parkeras på rätt sätt och att de har personal som arbetar med att

flytta felparkerade elsparkcyklar. Kan elsparkcykeln inte parkeras på ett korrekt sätt vid kortflytt kommer då en så kallad långflytt till stadens uppställningsplats ske.

Trafikkontoret anser att elsparkcykelbolagen ska ansöka om tillstånd enligt ordningslagen vid uppställning av större antal elsparkcyklar på en och samma plats men att det skulle vara hämmande för annan användning av offentlig plats om samtliga elsparkcyklar hade tillstånd enligt ordningslagen. Trafikkontoret menar även att det kan finnas andra lösningar på parkeringsproblemet. Via fortsatt kontinuerlig dialog med bolagen och uppmaning om att de ska följa parkeringsreglerna ser trafikkontoret att förbättring kan ske. Då kontoret nu permanentat försöket med kortflyttar tror trafikkontoret att bolagen kommer att bli mer medvetna om parkeringsproblemet och ännu mer vilja förbättra sin och sina användares uppställning av elsparkcyklar.

Med detta föreslås att trafikinämnden överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Slut

Bilagor

1. Skrivelse från Karin Wanngård m.fl. (S)